

OBSAH :

PREDNÁŠKA CEQLS :
Ekonomická sloboda a korupcia
Alejandro A. Chafuen

PRÁVNY ŠTÁT :
Sofistikovanejšie ako tma
Ondrej Dostál

OLYMPIJSKÉ HRÝ :
Poškrvnené olympijské idey
Svetozár Gavora

GLOSA :
Eurobuzerácia uvarených žiab
Dušan Sloboda

EKONOMICKÁ SLOBODA A KORUPCIA

Alejandro A. Chafuen

Na začiatku deväťdesiatych rokov dva trhovo orientované think-tanky začali snahy o meranie ekonomickej slobody. The Heritage Foundation, dnes najväčší trhovo orientovaný think-tank na svete, vtedy chcel, aby jeho index slúžil ako príručka pre program zahraničnej pomoci USA. Kanadský The Fraser Institute, ktorý mal ohromnú reputáciu späť so špecializáciou na merania, vtedy viedol akademickú diskusiu o možnostiach vytvorenia indexu ekonomickej slobody. Americká nadácia The Liberty Fund bola hlavným patrónom týchto diskusií. Tretia skupina, Freedom House, zase merala „slobodu“. Jej index však zanedbával ekonomicke slobodu a preto sa tiež rozhodli, že vytvoria index ekonomickej slobody.

Tieto tri indexy boli vydané takmer v tom istom čase. Napriek ich metodologickým rozdielom všetky ukázali silné podobnosti. Po prvý raz v histórii ekonómie sme mali tri pokusy merania ekonomickej slobody na svete.

Tieto merania sa zjavili v čase, kedy sa lídri mnohých krajín začali podujímať na prijímaní trhovo orientovaných reforiem. Po kolapse Sovietskeho zväzu začali krajiny bývalého sovietskeho bloku otvárať svoje ekonomiky, liberalizovať väčšinu cien a privatizovať štátom vlastnené spoločnosti. V Latinskej Amerike sa politické postupy začali odkláňať od protekcionistických modelov importu a taktiež začali nasledovať cestu trhovo orientovaných reforiem.

Uznávaných ekonómov, medzi inými i zosnulého laureáta Nobelovej ceny Milтона Friedmana, sa pýtali, aké sú najlepšie reformné kroky pre krajiny, ktoré skoncovali s komunizmom a totalitným režimom. Milton Friedman im odpovedal, že „potrebné sú tri veci: privatizácia, privatizácia a privatizácia“. V mnohých krajinách nebola privatizácia transparentná a veľmi skoro následne začali kritici ekonomickeho liberalizmu obviňovať ekonomicke slobodu z nárastu korupcie. Neskôr, keď sa Friedmana pýtali tú istú otázku, zmeňil odpoveď a volal o „vláde zákona, vláde zákona a vláde zákona“.

Takmer v tom istom čase, ako bol vydaný prvý index ekonomickej slobody, vydala Transparency International svoj prvý súhrnný index vnímania korupcie. Toto vydanie zároveň umožnilo testovanie predpokladu, že ekonomicke liberalizácia je vinníkom korupcie. Spojil som sa s mladým čílskym sociológom Eugéniom Guzmánom, ktorý vyštudoval London School of Economics a zároveň bol spolupracovníkom Atlas Economic Research Foundation, a spolu sme vypracovali úplne prvú štúdiu o korupcii a ekonomickej slobode.

Nie ekonomicke liberalizácia, ale zanedbanie vytvorenia právneho rámca pre spravodlivý systém voľného trhu môže za korupciu

Empirická štúdiá ukázala, že napriek tomu, čo tvrdia kritici trhu, v skutočnosti viac ekonomickej slobody vedie k menšej korupcii. Výsledky boli presvedčivé, no ako obvyčajne, ukázalo sa niekoľko výnimiek. Moja rodná Argentína bola jednou z nich. Tamojšia vláda sa zamerala na privatizáciu, zníženie ciel, liberalizáciu výmenných kurzov a iné ekonomicke reformy. Zanedbala však snahy o zlepšenie nezávislosti a efektívnosti justície, ako aj iných oblastí potrebných pre vytvorenie právneho rámca nevyhnutného pre spravodlivý systém voľného trhu.

Niektoré privatizácie boli jednoduchými transfermi štátom vlastnených spoločností priateľom vlády. Napriek zníženiu dane z importu na 10% bolo skupine privilegovaných s kontaktmi na vládu povolené doviesť všetky svoje prepravné kontajnery bez zaplatenia dane a tak sa nielen vyhnuť importnému clu, ale i iným daniam. Kým bude existovať vláda a bude potrebovať míňať peniaze, i v krajinách idúcich smerom k slobodnému trhu

je šanca, že budú existovať skorumpované vládne zmluvy na dodávky tovaru. Žiadosti o ponuku boli písané takým spôsobom, že zväčša iba jedna spoločnosť - tá so správnymi vládnymi stykmi - mohla vyhrať danú súťaž. Vo väčšine krajín, zvyčajne z dôvodu národnej bezpečnosti, existujú oblasti obstarávania, ktoré povoľujú vláde diskretnosť v procese výberu. Vo väčšine skorumpovaných krajín sa to, čo by malo byť výnimkou, stalo pravidlom.

Počas prvých dní trhovo orientovaných reforiem sa rozšírená drobná korupcia, ktorá existovala naprieč ekonomikou s cenovými kontrolami, rozdielnymi výmennými kurzami, kontrolami úrokovej miery a svojvoľnými dotáciami nahradila oveľa cieľavedomejšími prejavmi korupcie. To vo veľkej miere zvýšilo vnímanie korupcie a zameralo sa na menej „demokratickú“ formu úplatkárstva. Iba tí, ktorí boli pri moci, boli vnímaní, že majú z toho prospech. Prezidenti troch najväčších krajín Latinskej Ameriky (Mexiko, Brazília a Argentína) všetci opustili svoje pozície za pochybných okolností.

Index vnímania korupcie zostavený Transparency International dáva Slovensku známku 4, o niečo lepšiu ako Brazílii, Mexiku a Argentíne. Stredná Európa nie je Latinská Amerika a každá krajina je špecifická sama o sebe. Beztretnosť pre korupciu vykonávanú priateľmi vlády je prevládajúca skôr v Latinskej Amerike, voliči krajín strednej Európy zvyčajne konajú principiálnejšie. Najhorším prípadom bola Argentína, kde namiesto boja s korupciou vláda bojovala proti ekonomickej slobode. Venezuela sa taktiež vydala na túto cestu. Výsledkom bolo zvýšenie korupcie. Slovensko by sa nemalo vydať na tú istú cestu.

Autor je prezident Atlas Economic Research Foundation. Na pozvanie KI prednáša dňa 17. septembra 2012 v Bratislave a dňa 18. septembra 2012 v Iľvánke pri Dunaji v rámci cyklu CEQLS.

Preložil Ľuboš Mikuška, spolupracovník KI.

SOFISTIKOVANEJŠIE AKO TMA

Ondrej Dostál

Keď človek robí niečo nekalé, snaží sa to zvyčajne skryť pred zrakom verejnosti. Preto drobní zlodeji majú radi noc. Pod rúškom tmy sa im lepšie kradne. Páchatelia väčších nekalostí majú k dispozícii sofistikovanejšie nástroje. Napríklad také skrátené legislatívne konanie.

Postup, akým sú návrhy zákonov pripravované a prerokovávané vo vláde i v parlamente, má svoje jasne stanovené pravidlá. Súčasťou tých pravidiel je aj dostatočný čas na posúdenie a pripomienkovanie predkladaných návrhov. A to nielen preto, aby zákony boli kvalitné a nedostali sa do nich omylom nejaké nepodarky, ale aj z dôvodu, aby sa k nim okrem navrhovateľov mohli vyjadriť aj ostatní. Kým návrh zákona prerokuje vláda, navrhovateľom zákona je vecne príslušné ministerstvo a tými ostatnými, ktorí sa majú môcť vyjadriť, sú ostatné ministerstvá, iné štátne orgány a inštitúcie, vybrané organizácie a v neposlednom rade aj verejnosť. Keď návrh zákona prejde vládou, navrhovateľom sa stane vláda a tými ostatnými, ktorí majú právo sa vyjadriť a o návrhu rozhodnú, sú poslanci Národnej rady SR.

Postup prerokovania návrhov zákonov na vládnej úrovni upravujú Legislatívne pravidlá vlády. Na úrovni parlamentu je to zasa zákon o rokovacom poriadku NR SR. Vládne i parlamentné pravidlá poznajú okrem štandardných lehôt na prerokovanie návrhov zákonov aj skrátené legislatívne konanie. Má však k nemu dochádzať iba výnimočne, a to v prípade, že nastanú v príslušných pravidlách presne stanovené okolnosti.

Zneužívané skracovanie

Dlhodobou pretrvávajúcou neuduhou našej politickej reality je zneužívanie inštitútu skráteného legislatívneho konania v situácii, keď pre neho neexistujú pravidlami stanovené vecné dôvody. Neraz sa to udeje iba na základe pocitu vlády, že situácia je naliehavá, treba konať a nemožno čakať, kým uplynú štandardné lehoty. Ono sa to, pochopiteľne, vždy na nejaký ten dôvod napasuje. Aj keď je všetkým zúčastneným jasné, že reálny dôvod neexistuje. Teda prinajmenšom taký, ktorý by zodpovedal platným pravidlám.

Pomerne frekventovane sa skrátené legislatívne konanie zneužíva v parlamente. A dialo sa to, žiaľ, za všetkých doterajších vládnych garnitúr. Parlamentu musí skrátené legislatívne konanie navrhnuť vláda. Opoziční poslanci obvykle namietajú, že na skrátené konanie neexistuje dôvod. Vládni poslanci naopak tvrdia, že dôvody sú reálne a návrh má oporu v rokovacom poriadku. A keďže vládni poslanci majú v parlamente väčšinu, zvykne byť návrh na skrátené legislatívne konanie až na nepočítané výnimky parlamentom schválený. A keď voľby prinesú zmenu a z opozičných poslancov sa stanú vládni a z vládnych opoziční, tak si vymenia pozície, aj pokiaľ ide o obhajobu alebo kritiku skráteného legislatívneho konania.

Verejnosť úplne mimo

Čo sa týka o porušovania Legislatívnych pravidiel vlády, v tejto disciplíne bol majs-

trom nad majstrov prvý Ficov kabinet. Zdá sa však, že ani druhá Ficova vláda nebude zaostávať. Priam modelovým príkladom zneužívania inštitútu skráteného legislatívneho konania sa stalo letné schvaľovanie novely zákona o sociálnom poistení. Skrátené legislatívne konanie vláda využila, či lepšie povedané zneužila aj v rámci medzirezortného pripomienkového konania pred prerokovaním návrhu zákona vo vláde a rovnako aj pri schvaľovaní zákona v parlamente.

Zásterkou pre skrátený postup sa v oboch prípadoch stali údajne hroziace hospodárske škody, hoci tieto neboli nijako preukázané. A hospodárske škody hrozia skôr zo samotného schválenia zákona než z jeho neskoršej účinnosti.

Porušovanie pravidiel pri schvaľovaní novely zákona o sociálnom poistení však bolo neobvyklé aj na starých matadorov. Nešlo totiž len o – už takpovediac štandardné – skracovanie lehôt bez existencie vecných dôvodov. V rámci medzirezortného pripomienkového konania sa totiž okrem skrátenia lehoty, na ktoré nebol dôvod (a ktoré

Hospodárske škody hrozia skôr zo samotného schválenia zákona než z jeho neskoršej účinnosti

v príslušných materiáloch ani nebolo nijako zdôvodnené), udiali ešte ďalšie dve závažné pochybenia, resp. porušenia Legislatívnych pravidiel vlády. Pravidlá umožňujú skrátiť lehotu na pripomienkovanie zo štandardných 15 pracovných dní na najmenej 7 pracovných dní. Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny ako predkladateľ návrhu skrátilo lehotu na pripomienkovanie na 3 pracovné dni. Ďalším porušením pravidiel bolo, že návrh novely vôbec nebol zverejnený na Portáli právnych predpisov. Na tomto portáli sa pritom podľa pravidiel musia zverejniť všetky návrhy zákonov. Tu sa tak nestalo, čo znamená, že verejnosť vôbec nemala možnosť sa k návrhu v rámci medzirezortného pripomienkového konania vyjadriť. Možnosť pripomienkovať mali len tie subjekty, ktorým ministerstvo návrh zaslalo.

Nezahanbený parlament

Parlament sa v porušovaní pravidiel tiež nechcel nechať zahanbiť. Vláda pôvodne skrátené konanie nenavrhol. Neskôr si to však rozmyslela a povedala si, že nebude veci naťahovať. Ved' načo čakať, kým sa ľudia vrátia z dovolení? Prečo také nepríjemnosti ako kradnutie dôchodkov z druhého piliera a zničujúce zvyšovanie odvodov pre živnostníkov, ďalšie samostatne zárobkovo činné osoby a dohodárov rozpitvať a verejne pretriať ešte niekoľko týždňov a schváliť až v septembri?

A tak vláda dodatočne navrhla skrátené legislatívne konanie. Lenže schôdza parla-

mentu už prebiehala a zaradiť do programu prebiehajúcej schôdze nový bod možno podľa rokovacieho poriadku iba na základe návrhu aspoň troch poslaneckých klubov. Smer však disponuje iba jedným klubom. Napriek tomu návrh do programu prebiehajúcej schôdze zaradil. Keď opozícia na toto nespochybniteľné porušenie rokovacieho poriadku NR SR upozornila, situáciu „vyriešil“ predseda parlamentu Pavol Paška. Prebiehajúcu parlamentnú schôdzu ukončil a vzápätí zvolal novú, už aj s návrhom na skrátené legislatívne konanie.

A čo na to ústavný súd?

Paškovskú fintu však už nemôže použiť premiér Fico vo vzťahu k porušeniu Legislatívnych pravidiel vlády. O ňom bude rozhodovať ústavný súd, na ktorý som sa obrátil s ústavnou sťažnosťou, pretože sa domnívam, že postupom ministerstva práce v medzirezortnom pripomienkovom konaní boli porušené ústavné práva moje i ďalších občanov, konkrétne petičné právo a právo podieľať sa na správe vecí verejných priamo.

V novembri 2007 som podal ústavnú sťažnosť proti uzneseniu, ktorým prvá Ficova vláda schválila návrh zákona o jednorazových mimoriadnych opatreniach v príprave niektorých stavieb diaľnic a ciest pre motorové vozidlá. Namietal som, že moje práva boli porušené tým, že ministerstvo dopravy v rozpore s pravidlami neuskutočnilo rozporové konanie so zástupcami predkladateľov hromadnej pripomienky, s ktorou sa stotožnilo viac ako 500 občanov. Ústavný súd sťažnosť odmietol. Avšak nie preto, žeby ministerstvo a vláda nemali povinnosť rešpektovať pravidlá, ale preto, že podľa názoru súdu malo ministerstvo možnosť posúdiť našu hromadnú pripomienku ako pripomienku nezodpovedajúcu pravidlám.

Ústavný súd však jednoznačne konštatoval, že je potrebné, aby štátne orgány vybavovali podnety občanov „spôsobom súladným s ústavou, príslušnými zákonmi, ako aj ďalšími normatívnymi právnymi aktmi.“ Na inom mieste uviedol: „Kedže úlohou ústavného súdu nie je v danom prípade skúmať myšlienkové pochody a spôsob hodnotenia hromadnej pripomienky predkladateľom, ale konformnosť jeho postupu s ústavou, všeobecne záväznými právnymi predpismi, ale hlavne s legislatívnymi pravidlami...“ Z uvedeného evidentne vyplýva, že ministerstvo a vláda sú povinné legislatívne pravidlá vlády rešpektovať a riadiť sa nimi a ústavný súd je oprávnený posúdiť súlad ich postupu nielen s ústavou a všeobecne záväznými právnymi predpismi, ale aj s legislatívnymi pravidlami. A v prípade schvaľovania novely zákona o sociálnom poistení je nerešpektovanie legislatívnych pravidiel úplne zjavné. Dokonca ho priznalo aj samotné ministerstvo.

Keby chcel ústavný súd sťažnosť odmietnuť, nebude to mať jednoduché. Teda ak zotrvá pri tom, čo tvrdil pred pár rokmi.

Autor je predseda Občianskej konzervatívnej strany.

POŠKVRNENÉ OLYMPIJSKÉ IDEY

Svetozár Gavora

Tohtoročné olympijské hry v Londýne patrili medzi to lepšie, čo novodobé olympijské hnutie vo svojej histórii ponúklo. Zaťaženie verejných financií bolo, podľa všetkých dostupných údajov, nižšie ako pred štyrmi rokmi v Pekingu. To je žiaduci trend. Prostredím hier bolo aj bez nich živé, dynamické mesto, v ktorom sa jednotlivci nestradali a nemali pocit márnivej megalománie.

Organizačná a bezpečnostná stránka hier bola zvládnutá dobre. Hostiteľská krajina nevtieravým, ale o to sebavedomejším spôsobom prezentovala svoje hodnoty a kultúru. So far, so good. Najväčšou poškvrnou týchto hier bola (ne)činnosť Medzinárodného olympijského výboru (MOV), ktorý z neakceptovateľných dôvodov tvrdošijne odmietal návrhy, podľa ktorých sa mala uctiť pamiatka izraelských športovcov zmasakrovaných palestínskymi teroristami pred štyridsiatimi rokmi na hrách v Mníchove. Celkom v rozpore s ideálmi humanizmu, na ktoré sa predstaviteľia MOV pri každej inej príležitosti tak radi odvolávajú. Celkom v rozpore s tou najelementárnejšou obyčajnou slušnosťou. Nepomohli ani apely a prosby londýnskeho starostu Borisa Johnsona či Hillary Clinton. Nuž, k tomuto len toľko: schopnosť sebareflexie je známkou charakteristickou pre zrelšie spoločenstvá ako je to dnešné olympijské, akokoľvek sa honosiace prívlastkom „medzinárodné“.

Medailový kolektivismus a nacionalizmus

Olympijské ideály sa inšpirovali aj tým, že už v staroveku počas hier „utíchali zbrane“ a spory. Bojovalo sa len na štadiónoch a víťazi boli, azda právom, oslavovaní ako hrdinovia a vzory takých cností ako čestnosť, vytrvalosť a schopnosť obetovať sa pre úspech. Novodobé olympiády začínali v čase najväčšieho rozmachu národných štátov – na prelome 19. a 20. storočia. Antický zvyk oslavovať víťazov – jednotlivcov sa už vtedy zmenil na orgie kolektivismu a nacionalizmu, ktorých najrukopalnejším výrazom je dodnes tvorba rebríčkov podľa počtu získaných medailí podľa štátov, ktoré často aj týmto populisticky argumentujú svoju „prevahu“ nad ostatnými. Pre objektivnosť treba azda dodať, že takéto rebríčky nie sú oficiálnym výtvorom MOV. V prípade londýnskej olympiády ich však zverejňovali nielen médiá, ale priamo i organizačný výbor hier, na ktorého stránke sa nachádzali a naďalej nachádzajú na prominentnom, neprehliadnuteľnom mieste.

Z hľadiska úspešného športovca a jeho životného príbehu však takéto rebríčky nielenže často nemajú žiadnu vypovedaciu hodnotu, ale dokonca nehovoria nič ani len o reálnych podmienkach pre vrcholový šport, o spôsobe vyhľadávania a zúčerenia talentov, o rekreačnom športe v tej či onej krajine ani nehovoriac. Často sa používa ako hlavné kritérium počet medailí, najmä tých zlatých. Pri takto nastavenom kritériu je však krajina, ktorá získala jedinou zlatú medailu a nič viac,

hodnotená lepšie ako krajina, ktorá získala pol tucta strieborných a bronzových medailí. Určite nemožno tvrdiť, že šport v Grenade (jedna zlatá olympijská medaila) je na vyššej úrovni ako šport v Indii (dve strieborné a štyri bronzové, ale žiadna zlatá). Na druhej strane však možno – určite dosť subjektívne, ale nie celkom nelegitímne – namietat, že napríklad Uganda, ktorá má jedinou medailu od víťaza v najtradičnejšej disciplíne hier – mužskom maratone – je úspešnejšia ako krajina, ktorá má dve bronzové medaily z takých disciplín, ktoré boli na program hier pridané len pred štyrmi či ôsmimi rokmi.

Preteky daňovníkov a nákup športovcov

Rebríček, ktorý by objektívne vyjadril poradie podľa „etickej“ hodnoty medailového zisku tej-ktorej krajiny, nie je možné zostaviť. Najmä ak tento etický rozmer vnímame nielen ako viac či menej merateľné kvantum úsilia, ktoré športovec vynaložil na jej zisk, ale aj z hľadiska podielu verejných financií na jeho podpore a sponzoringu. Za každou olympijskou medailou stojí aj nespočytelné náklady jeho sponzorov a podporovateľov. Je deformovaním súťažného prostredia hier, ak sa jednotlivé štáty – z už spomínaných populistických dôvodov – pretekajú

Antický zvyk oslavovať víťazov sa zmenil na orgie kolektivismu a nacionalizmu, ktorých najrukopalnejším výrazom sú medailové rebríčky podľa štátov

v sumách, ktoré zo zdrojov daňových poplatníkov dávajú na úspech toho či onoho športovca alebo celého športového odvetvia. Krajiny, ktoré dávajú z verejných zdrojov najviac peňazí do olympijského športu, spolu s ich športovými asociáciami dovedli tento systém ad absurdum „nakupovaním“ športovcov z tretieho sveta, ktorí sa stávajú ich občanmi a teda aj reprezentantmi – vidíme to najmä v atletike a kolektívnych športoch. Napriek faktu, že pre tých najtalentovanejších jednotlivcov obvykle takáto zmena občianstva prináša aj neporovnateľne lepšie podmienky na tréning a teda aj lepšie zúčerenie ich úsilia.

Premýšľam nad tým, ako by asi vyzeral rebríček krajín podľa získaných medailí, keby žiaden štát nedotoval žiadnych svojich športovcov. Takýto rebríček by rozhodne mal lepšiu vypovedaciu hodnotu ako tie dnešné. Hovoril by oveľa viac napríklad o profesionalizácii výkonnostného športu a niečo by naznačoval aj o šírke masovej základne každého športu v jednotlivých krajinách. Je zjavné, že rozdiel medzi USA a zvyškom sveta by v ta-

komto rebríčku bol ešte väčší ako je dnes. Rovnako tak je zjavné, že Čína by bez štátnom pumpovaných peňazí do vrcholového športu nebola ani v prvej desiatke najúspešnejších krajín. O Kube a Severnej Kórei ani nehovoriac. Ani Veľká Británia by neskončila tretia, lebo by neexistoval politický imperatív v podobe získavania čo najväčšieho počtu medailí. Poradie krajín ako Nemecko alebo Japonsko by takýto rebríček asi veľmi nezmenil. Naopak, polepšili by si zrejme krajiny ako Kanada, Austrália, India alebo Argentína, kde zlozvyk dotovať vrcholový šport verejnými financiami je menej zakorenený.

Skúpy štát?

A čo Slovensko? Keď počúvame takmer unisono znejúce sťažnosti na skúpy štát, ktorý nedáva takmer nič svojim úspešným reprezentantom, mohli by sme si myslieť, že by si pohoršilo. Keď však vidíme, aké výsledky dosahujú športovci, do ktorých sa dáva najviac verejných zdrojov, musíme tento názor radikálne zmeniť. Mám silný pocit, že naše celkové poradie v takomto „nesubvenčovanom“ rebríčku by to nijako zásadne neovplyvnilo. Náš vrcholový šport možno za posledných dvadsať rokov ovplyvnilo klesajúce percento zdrojov, ktoré do neho prichádzali z verejných peňazí, ale celý systém financovania v mnohých športoch a vzťahoch zostal prakticky nedotknutý. Súkromní sponzori sa do financovania športu nehrnú, aj keď je nesporné, že za výsledkami niektorých z našich olympionikov sú aj ich peňazie.

O zastaranosti rozhodovacích mechanizmov a nepružnosti prístupu v mnohých vzťahoch svedčia aj niektoré relatívne nedávne korupčné kauzy a klientelizmus, ktorý je pri nakladaní s verejnými zdrojmi zjavný aj v tejto oblasti. Napokon, ako v každej oblasti, kde sa s verejnými zdrojmi nakladá. Zmena tohto stavu nie je len vecou štátu a zákonodarcov, ale závisí aj od zmeny prístupu, myslenia a videnia sveta funkcionárov jednotlivých vzťahov. Taká zmena, ktorá by viedla k tomu, že pomenovanie „funkcionár“ nebude v nikom evokovať asociácie s privilegovanými klientelistami, ktorí v prvom rade hľadajú na ekonomické záujmy svoje a svojich blízkych, a až potom – v tom lepšom prípade – na rozvoj športu a hľadanie talentov.

Autor je spolupracovník KI.

ĎAKUJEME ZA PODPORU:

Konzervatívne listy vychádzajú i vďaka podpore spoločnosti TRIM Broker.

TRIM || BROKER

EUROBUZERÁCIA UVARENÝCH ŽIAB

Dušan Sloboda

Zakázali nám žiarovky. Nariaďujú nám, ako má vyzerat' správna sprchová hlavica a množstvo ďalších sprostostí. To všetko jednotlivu. A my len mávame rukou. Raz tu, raz tam. Nevnímame celistvý obraz. Smiešne-trápne nepodstatné jednotlivosti nám nestoja viac než za lakonický komentár či uškrnutie sa. Nevnímame, že pri každom z tých obmedzujúcich či zakazujúcich aktov vlastne kúsok po kúsok ukrájajú z našej slobody a zodpovednosti. Nevnímame to, ako tie žaby hodené do hrnce s vodou, ktorá sa len postupne zahrieva, až kým sa neuvaria. Sme ako tie uvarené žaby.

Najnovším návrhom, v ktorom sa euroúradníci tvária, že cítia väčšiu zodpovednosť za naše životy, než my sami, je povinnosť absolvovať s autom starším ako šesť rokov buzeráciu na stanici technickej kontroly (STK) nie každé dva roky, ale každoročne. Cieľom je vraj zlepšiť technický stav vozidiel a znížiť počet mŕtvych na cestách. Koho trápi, že štúdie a štatistiky potvrdzuju, že aj bez takej regulácie klesá už v súčasnosti nielen počet usmrtených, ba dokonca i počet nehôd, za ktoré môže zlý technický stav vozidiel? A to naozaj veríme, že "obálková" diagnostika na STK je riešenie?

V slobodnej spoločnosti, kde je zodpovednosť na bedrách jednotlivcov, by sa problém, ak by vôbec problémom bol, dal vyriešiť i trhovo. Nie prejazdom STK, ale návštevou autoservisu sa predsa rieši technický stav vozidla, však? Ten, kto v pravidelných intervaloch absolvuje servisnú prehliadku s následným záznamom v servisnej knižke, by mohol získať vo svojej komerčnej poisťovni zľavu na poistnom. Ak by problém problémom bol, trh by ho vyriešil. Nariadenie z Bruselu má však iný účel - jednak vytriahnuť z našich peňaženiek viac povinnej odvedenej renty pre STK, jednak postupne vyradiť z vozového

parku staršie vozidlá a "podporiť" tak predaj nových áut. Keď už sme pri tom predaji, vedeli ste, že ak sa rozhodnete kúpiť si nové auto v inej krajine EÚ a následne ho doveziete do domoviny, musíte s ním absolvovať i kontrolu originality? Veru, hovorí sa tomu jednotný európsky trh a slobodný pohyb tovaru.

Ďalším produktom "eurostarostlivosti", ktorý už je v platnosti, je povinná identifikácia a registrácia každého psa, mačky alebo fretky mikročipom, a to najneskôr do 30. septembra 2013. Čítate správne - týka sa to každého psa, i toho vášho, hoc i ak nikdy neopúšťa priestor vášho dvora. A vieme si predstaviť, čo by asi Woody Allen povedal, ak by sa dozvedel, že sa naša únia po začipovaní zvierat chystá i na povinné zavedenie e-call systému do áut a že súbory nasnímané kamerami na európskych uliciach a námestiach sa už postupne zdieľajú. Tomu sa hovorí slobodný pohyb osôb.

Nielenže psy, mačky a fretky musia byť začipované, dokonca musia byť i vedené v Centrálnom registri spoločenských zvierat. V krajine, kde nám stále chýba prehľadný register majetkových priznaní a konfliktov záujmov politikov, vysokopostavených úradníkov a manažérov štátnych podnikov. V krajine, kde chýba verejne dostupný register, ktorý by odhalil, že volený zástupca v samospráve bol počas výkonu funkcie odsúdený a mal by preto zo zákona automaticky vo funkcii skončiť, hoci on na to slobodne kašle. Nie je to absurdné, že prioritne je riešený register zvierat?

Kvitnú všetky lúčne kvietky, blčí vlčí mak, kvaky kvaky kvak.

Autor je analytik KI.

UDIALO SA:

1) Dňa 4. júna 2012 KI organizoval v Bratislave diskusiu v rámci cyklu **Reformné fórum** na tému **Súboj s deficitom: dane vs. úspory**. Viac na stránke KI v sekcii **KONFERENCIE**.

2) Dňa 7. júna 2012 KI predstavil štúdiu **Využívanie eurofondov na Slovensku - príležitosť pre rast alebo korupciu a klientelizmus?**, autormi ktorej sú analytici **KI Ivan Kuhn, Dušan Sloboda** a **Radovan Kazda**. Viac na stránke KI v sekcii **ŠTÚDIE**.

3) Dňa 11. júna 2012 KI predstavil štúdiu **Výdavková diéta pre verejnú financie: ako konsolidovať bez zvyšovania daní a odvodov**, ktorej hlavným autorom a editorom je riaditeľ KI **Peter Gonda**. Viac na stránke KI v sekcii **ŠTÚDIE**.

4) Dňa 11. júna 2012 v Bratislave a dňa 12. júna 2012 v Banskej Bystrici KI s podporou Nadácie Tatra banky organizoval ďalšiu z cyklu prednášok **CEQLS**, hosťom na tému **Prečo by Európa nemala byť centralizovaná** bol **Roland Vaubel**, profesor ekonomie na **Universität Mannheim**. Viac na stránke KI v sekcii **KONFERENCIE**.

5) Dňa 12. júna 2012 sme sa pripojili k otvorenému listu a apelu za **prepustenie čínskeho právnika Kao Č-šenga**. Viac na stránke KI v sekcii **KI INFORMUJE**.

6) Riaditeľ KI **Peter Gonda** a analytik **KI Ivan Kuhn** sa zapojili do júňového kola diskusií **Café Európa 2012** na tému **Európa: čas šetrenia alebo rastu?** Viac na stránke KI v sekcii **KI INFORMUJE**.

7) Dňa 19. júna 2012 zakladatelia **ISPE**, medzi nimi i riaditeľ KI **Peter Gonda**, vyzvali

poslancov **NR SR**, aby nevyslovili súhlas so zmluvou o trvalom eurovale. Viac na stránke KI v sekcii **KI KOMENTUJE**.

8) Dňa 20. júna 2012 sme zverejnili štúdiu **Tax Burden of Typical Workers in the EU 27**, podľa ktorej deň daňového oslobodenia na Slovensku pripadol tento rok na 21. júna. Viac na stránke KI v sekcii **ŠTÚDIE**.

9) Dňa 27. júna 2012 KI v partnerstve s **Vysokou školou manažmentu** a s finančnou podporou **Nadácie Tatra banky** organizoval šiesty zo seminárov piateho ročníka cyklu **Akadémia klasickej ekonomie**. Viac o AKE sa dozviete na ake.institute.sk.

10) Dňa 20. júla 2012 sme sa pridali k úvodným signatárom **hromadnej pripomienky verejnosti k návrhu novely Zákonníka práce**. Viac na stránke KI v sekcii **KI INFORMUJE**.

11) Dňa 27. júla 2012 bol publikovaný otvorený list **kubánskej veľvyslankyňi k úmrtiu O. Payu**, jedným z jeho signatárov je i analytik **KI Ivan Kuhn**. Viac na stránke KI v sekcii **KI INFORMUJE**.

12) Dňa 27. júla 2012 bolo v rámci projektu **Hodnotenie samosprávnych opatrení (HSO)**, ktorý realizuje Centrum pre hospodársky rozvoj (CPHR), zverejnené hodnotenie za obdobie apríl - jún 2012. Jedným z hodnotiteľov je i analytik **KI Dušan Sloboda**. Viac na stránke KI v sekcii **KI INFORMUJE**.

13) V júni a v júli 2012 sa z okruhu ľudí KI v médiách nielen k aktuálnym témam vyjadrovali: **Peter Gonda, Radovan Kazda, Ivan Kuhn, Dušan Sloboda** a **Zuzana Zimenová**. Viac nájdete na www.konzervativizmus.sk v sek-

ciach **ČLÁNKY, ROZHOVORY, KI KOMENTUJE, AUDIO/VIDEO KI a BLOGY**.

Konzervatívny inštitút M. R. Štefánika (KI) nevydáva len Konzervatívne listy. Organizujeme ročne mnoho konferencií, diskusií, konzervatívnych klubov a prednášok. Každoročne udeľujeme najprestížnejšie literárne ocenenie na Slovensku - Cenu Dominika Tatarku. Publikujeme desiatky analytických výstupov. Všetky, vrátane videozáznamov z akcií KI, nájdete na pravidelne aktualizovanej stránke KI.

Napriek doterajším aktivitám a dosiahnutým výsledkom sme na hranici finančnej udržateľnosti. Založili sme preto **Klub podporovateľov Konzervatívneho inštitútu M. R. Štefánika (KPKI)**. Cieľom je získať súkromné zdroje na pokračovanie a rozvinutie našich aktivít a vytvoriť komunitu hodnotovo blízkych ľudí, s ktorými môžeme spoločne zdieľať, efektívnejšie presadzovať a brániť tradičné a historicky overené hodnoty. Členom **KPKI** sa môže stať každý, kto podporí KI ročným príspevkom vo výške minimálne 30 eur a vyplní kontaktný formulár.

Viac informácií o možnostiach podpory nájdete na stránke KI na adrese www.konzervativizmus.sk v sekcii **PODPORTE NÁS**.

Ďakujeme!